

19. BÖLÜM

Derleme Nasıl Yazılır?

Eren ALTUN¹

Tıp alanında çalışanlar bilgilerini güncellemek, konu hakkında kılavuzlar oluşturmak veya yazılması planlanan bir makale için bilgi edinmek istediklerinde genellikle derlemeleri başlangıç noktası olarak kullanır. Bu nedenle, derleme yazmanın temel amacı, önemli bir araştırma sorusu veya güncel bir araştırma alanı için literatürde bulunan en iyi çalışmaları barındıran bir kaynak oluşturmaktır. Genellikle derlemeler literatürde bu konuda çalışma yapmış araştırmacılar tarafından yazılmakta/yazılması istenmektedir.

Derleme yazmadan önce o konuyla ilgili daha önce yayımlanmış önemli makaleler okunmalı ve analiz edilmelidir. Her an yayımlanan binlerce makalenin çok azı yeni bir bilgi vermekte, çoğu daha önce yayımlanmış olanların tekrarı veya tamamlayıcısı olmaktadır. Bilimsel bilginin önemli bir özelliği olan tekrarlanabilirlik ve doğrulanabilirlik derleme yazarken göz önünde bulundurulmalı, benzer bulguları anlatan makaleler arasında en önemlileri kullanılmalıdır.

Derleme makaleler, genel olarak non-sistemik ve sistemik olmak üzere ikiye ayrılır. Non-sistemik olanlar literatürde bu konudaki çalışmaların tamamını değil bir bölümüyle ilgili yazılanların bir analizidir.

Sistemik olanlar ise önceden belirlenmiş olan bir metodoloji (hangi çalışmalar, hangi tarihler, hangi dildeki yayınların neden kullanıldığı) ile detaylı bir hazırlık ve bu konuda yayımlanmış araştırmaların tamamının incelenmesini gerektirir. Altın standart olarak kabul edilir. Sistemik derlemeler, nitel ve nicel

¹ Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Patoloji Anabilim Dalı, erenaltun@hotmail.com

Kanıtların özeti	24	Her ana sonuç için, kanıt düzeyini içerecek şekilde temel bulgular özetlenmeli ve anahtar gruplarla ilişkileri (sağlık hizmeti sağlayıcıları, sağlık hizmeti kullanıcıları, sağlık politikası yapanlar gibi) değerlendirilmelidir.
Kısıtlılıklar	25	Çalışmanın sonuç (yanlılık riski) ve derleme (belirlenmiş taramanın tam olarak yansıtılmaması, raporlamada yanlılık gibi) bölümlerindeki kısıtlılıklar tartışılmalıdır.
Sonuçlar	26	Diğer kanıtların yardımıyla, araştırma sonuçlarının genel yorumu yapılmalı ve ileride yapılacak olan araştırmalara etkileri belirtilmelidir
Finansman		
Finansal destek	27	Finansal kaynaklar açıklanmalı rolleri (veri desteği sağlamak gibi)) belirtilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Büyükaşar, K. Sağlık bilimleri alanında bilimsel makale yazma teknikleri. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 2017;10(3), 252-269.
2. Webster, J., & Watson, R. T. Analyzing the past to prepare for the future: Writing a literature review. MIS quarterly, xiii-xxiii. 2002
3. Batovski, D. A. How to write a review article. Assumption University Journal of Technology, 2008;11(4), 199-203.
4. Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., Altman, D. G., & Prisma Group. Preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. PLoS med, 6(7), e1000097, 2009.
5. Gülpınar, Ö., & Güçlü, A. G. How to write a review article?. Turkish journal of urology, 2013; 39(Suppl 1), 44.